

Bruxelles, 24. lipnja 2026.
(OR. en)

10465/26

Međuinstitucijski predmet:
2025/0544 (CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

NAPOMENA O TOČKI „A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Vijeće
Predmet:	Paket Obzor Europa: okvirni program za istraživanje i inovacije za razdoblje 2028. – 2034. poseban program za provedbu programa Obzor Europa – djelomičan opći pristup

Za delegacije se u nastavku nalazi revidirani tekst predsjedništva.

Svi referentni iznosi trebaju se unijeti nakon završetka pregovora o višegodišnjem financijskom okviru.

Odredbe u zagradama isključene su iz djelomičnog općeg pristupa.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o uspostavi Posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanje i inovacije
Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i
diseminaciju rezultata u okviru tog programa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU)
2021/764**

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 182. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

¹ SL C [...], [...], str. [...].

² SL C [...], [...], str. [...].

³ SL C [...], [...], str. [...].

budući da:

- (1) U skladu s člankom 182. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), Okvirni program za istraživanje i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. („Obzor Europa”), uspostavljen Uredbom XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] Europskog parlamenta i Vijeća, treba provoditi putem posebnih programa u kojima se utvrđuju detaljna pravila za njihovu provedbu, određuje njihovo trajanje te se predviđaju sredstva koja se smatraju potrebnima.
- (2) Uredbom XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] utvrđuju se opći i specifični ciljevi programa Obzor Europa te struktura i osnovne odrednice djelovanja koja se trebaju provoditi, a ovim Posebnim programom za provedbu programa Obzor Europa („Posebni program”) trebali bi se utvrditi operativni ciljevi i djelovanja specifični za dijelove programa Obzor Europa. Odredbe o provedbi utvrđene u Uredbi XXX u potpunosti se primjenjuju na Posebni program.
- (2a) Kako bi se ostvario najbolji mogući učinak na ciljeve Posebnog programa, kao i na prioritete koje treba definirati mehanizmima upravljanja, trebalo bi osigurati koordinaciju različitih instrumenata i djelovanja koji se upotrebljavaju za provedbu Posebnog programa.
- (3) S Vijećem guvernera Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), osnovanim Odlukom Komisije 96/282/Euratom⁴, provedeno je savjetovanje u vezi sa znanstvenim i tehnološkim sadržajem Posebnog programa za nenuklearna izravna djelovanja JRC-a.
- (4) Ovom Odlukom Vijeća utvrđuje se indikativna financijska omotnica za Posebni program.

⁴ Odluka Komisije 96/282/Euratom od 10. travnja 1996. o preustroju Zajedničkog istraživačkog centra (SL L 107, 30.4.1996., str. 12., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Posebnog programa putem programâ rada provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁵.
- (5a) Programima rada trebalo bi nastojati postići pojednostavnjenje, fleksibilnost i pristupačnost za podnositelje prijedloga. U okviru strateški definiranih tematskih prioritetnih područja trebalo bi osigurati uravnotežen pristup između djelovanja „odozdo prema gore” i unaprijed definiranih tema. Programima rada trebalo bi smanjiti broj tema, skratiti njihove opise i ograničiti broj tema sa samo jednim projektom, čime bi se promicao otvoreniji i konkurentniji postupak, a podnositeljima prijedloga omogućila veća sloboda u definiranju različitih načina za postizanje relevantnih ciljeva u području istraživanja i inovacija.

⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13–18).

- (5b) Kako bi se osigurala dosljedna i strateška orijentacija Programa, a državama članicama omogućilo pružanje strateškog doprinosa u ranoj fazi razvoja programâ rada, postupak utvrđivanja strateških prioriteta trebao bi započeti relevantnim analizama, među ostalim opservatorija za tehnologije u nastajanju, izvješćima o predviđanjima, kao i doprinosima dionika utemeljenima na dokazima, nakon čega bi uslijedili savjeti Odbora za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC). Te bi savjete Komisija u obzir trebala uzeti tijekom pripreme višegodišnjeg strateškog dokumenta programa Obzor Europa, koji obuhvaća četiri stupa Programa. Dio višegodišnjeg strateškog dokumenta programa Obzor Europa koji obuhvaća komponentu „Konkurentnost” u okviru drugog stupa trebao bi biti jednak višegodišnjem strateškom dokumentu ECF-a koji obuhvaća komponentu „Konkurentnost” drugog stupa. Strateški sastav programskog odbora za Obzor Europa trebao bi Komisiji davati preporuke o općem strateškom smjeru i prioritetima programa Obzor Europa prije pripreme programâ rada. Strateški sastav u savjetodavnoj ulozi trebao bi služiti i kao forum za olakšavanje suradnje i razmjene informacija među državama članicama o pitanjima povezanim s ovom Uredbom. Njime bi se trebalo doprinijeti i osiguravanju usklađenosti i sinergije s drugim programima i instrumentima Unije kako bi se maksimalno povećao učinak i izbjegla preklapanja tijekom cijelog procesa inovacija. Konkretno, trebalo bi osigurati odgovarajuću koordinaciju, uključujući zajedničke sastanke, s Općim odborom osnovanim na temelju Uredbe (EU) XXX [ECF], koji djeluje u svojoj savjetodavnoj ulozi kako bi se odgovorilo na pitanja od zajedničke važnosti koja se odnose na istraživanje, inovacije i konkurentnost, posebno na strateške smjernice i prioritete komponente „Konkurentnost” drugog stupa programa Obzor Europa.

- (5c) Komisija bi programski odbor trebala redovito obavješćivati o ukupnom napretku u provedbi posebnog programa te mu pružati pravodobne informacije o svim djelovanjima i komponentama. To bi trebalo uključivati sljedeće informacije: informacije o pojedinačnim projektima koje omogućuju praćenje svakog prijedloga od početka do kraja njihova vijeka, a koje osobito obuhvaćaju: podnesene prijedloge; rezultate evaluacije za svaki prijedlog; sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; dovršene i zaključene projekte; informacije o ishodu svakog poziva na podnošenje prijedloga i provedbi projekta, a koje osobito obuhvaćaju: rezultate svakog poziva na podnošenje prijedloga, ocjene evaluacije prijedloga i odstupanja od tih ocjena na rang-listi, zatražene prilagodbe prijedloga, ishod pregovora o sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava; provedbu projekta, uključujući podatke o plaćanju i ishod projekata, prijedloge koji su odobreni na temelju neovisne stručne evaluacije, ali ih je Komisija odbila; informacije o provedbi programa, uključujući relevantne informacije na razini programa Obzor Europa, Posebnog programa, svakog specifičnog cilja i povezanih tema, kao i o sinergiji s drugim relevantnim programima Unije; informacije o izvršenju proračunskih komponenta i potkomponenta programa Obzor Europa.
- (6) S obzirom na važne financijske posljedice Posebnog programa, za donošenje programâ rada trebao bi se primjenjivati postupak ispitivanja utvrđen u Uredbi (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća, osim za ERC, za koji će se primjenjivati savjetodavni postupak.
- (7) Posebni program zamjenjuje posebni program za provedbu programa Obzor Europa uspostavljen Odlukom Vijeća (EU) 2021/764⁶. Odluku Vijeća (EU) 2021/764 trebalo bi stoga staviti izvan snage.

⁶ Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167I, 12.5.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) Posebni program trebao bi se provoditi u skladu s načelom vladavine prava, kao i s pravima i načelima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima te bi trebao biti u skladu s međunarodnim obvezama Unije i država članica koje proizlaze iz međunarodnih instrumenata čije su one stranke, što uključuje Povelju Europske unije o temeljnim pravima, Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njezine dodatne protokole te instrumente kao što je Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Odlukom uspostavlja Posebni program za provedbu Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor Europa tijekom razdoblja višegodišnjeg financijskog okvira („VFO”) 2028. – 2034. („Posebni program”), kako je utvrđeno u članku 1. stavku 2. točki (a) Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa].
2. [U ovoj se Odluci utvrđuje proračun Posebnog programa za razdoblje 2028. – 2034., pravila provedbe Posebnog programa i aktivnosti koje će se provoditi u okviru njega.]
3. Definicije, ciljevi, struktura i proračun Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor Europa utvrđeni u Uredbi XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] primjenjuju se i na Posebni program.

Članak 2.

Operativni ciljevi

1. Posebni program doprinosi općim i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa].
2. Posebni program ima sljedeće operativne ciljeve:
 - (a) poticanje izrade izvrsnih znanstvenih istraživanja i uspostave vodećih svjetskih istraživačkih ustanova;
 - (b) podupiranje mobilnosti, osposobljavanja i razvoja karijere istraživača;
 - (c) privlačenje i zadržavanje izvrsnih istraživača u Europi;
 - (d) poticanje i jačanje suradnje i multidisciplinarnosti, među ostalim s pomoću društvenih i humanističkih znanosti, kako bi se stvorilo novo znanje;
 - (e) unapređenje valorizacije znanja i poticanje iskorištavanja rezultata istraživanja i inovacija, među ostalim s pomoću aktivnosti normizacije;
 - (f) povezivanje i razvoj istraživačkih i tehnoloških infrastruktura u cijelom Europskom istraživačkom prostoru („EIP”) radi omogućivanja transnacionalnog pristupa te optimizacija njihove upotrebe;
 - (g) podupiranje osnivanja i širenja *start-up* poduzeća u području duboke tehnologije i inovativnih *start-up* poduzeća;
 - (h) poticanje prihvaćanja tehnologije i demonstracije disruptivnih inovacija;
 - (i) povećanje sudjelovanja istraživačkih organizacija iz zemalja širenja i tranzicijskih zemalja iz članka 19. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa];
 - (j) poticanje otvorene znanosti te osiguravanje javne vidljivosti i otvorenog pristupa rezultatima ako je to moguće.

[Članak 3.

Proračun

1. U skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] indikativna financijska omotnica za provedbu Posebnog programa za razdoblje 2028. – 2034. iznosi 175 002 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Iznos iz stavka 1. ovog članka dijeli se među dijelovima navedenima u članku 6. stavku 2. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa].

Članak 4.

Programi rada

1. Posebni program provodi se putem programâ rada iz stavka 2. ovog članka u skladu s člankom 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Komisija redovito i od ranih faza obavješćuje odbor iz članka 18. o općem napretku provedbe neizravnih djelovanja iz Posebnog programa, među ostalim kako bi taj odbor mogao rano dati odgovarajući doprinos pri izradi programâ rada.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, u programima rada utvrđuje se sljedeće:

- (a) djelovanja, vrste financiranja i s njima povezani proračun;
- (b) kriteriji prihvatljivosti i kriteriji za dodjelu utvrđeni u Uredbi [Obzor Europa];
- (c) jedinstvena stopa financiranja po djelovanju;
- (e) djelovanja na koja se primjenjuju posebna pravila, posebno kad je riječ o sigurnosti istraživanja, vlasništvu, valorizaciji i diseminaciji rezultata, prijenosu i licenciranju te o pravu pristupa rezultatima;
- (ea) postupak preispitivanja evaluacije.

- 1.a Programi rada iz stavka 2. uključuju suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz članka 11. stavka 1. točke (b) ove Odluke.
2. Komisija putem provedbenih akata donosi zasebne programe rada za provedbu djelovanja u okviru sljedećih komponenata, kako je navedeno u članku 1. stavku 3. Sastavi iz članka 18. stavka 2. odgovorni su za svoj dio programa rada:
- (a) Europsko istraživačko vijeće („ERC”), čiji program rada utvrđuje Znanstveno vijeće ERC-a na temelju članka 7. stavka 9. točke (a) podtočke ii., u skladu s člankom 18. stavkom 3. Komisija odstupa od programa rada koji je utvrdilo Znanstveno vijeće ERC-a samo u skladu s člankom 7. stavkom 4. drugim podstavkom. U tom slučaju Komisija donosi program rada putem provedbenog akta u skladu s člankom 18. stavkom 4. i to obrazlaže;
 - (b) Europsko vijeće za inovacije („EIC”), čiji se program rada izrađuje na temelju savjeta Odbora EIC-a iz članka 12. stavka 1. točke (b), u skladu s člankom 18. stavkom 4.;
 - (c) djelovanja Marie Skłodowska-Curie („MSCA”), „Društvo”, europski inovacijski ekosustavi, Europski istraživački prostor, istraživačke i tehnološke infrastrukture, širenje sudjelovanja i izvrsnosti, u skladu s člankom 18. stavkom 4.;
 - (d) JRC, u čijem se višegodišnjem programu rada uzima u obzir mišljenje Vijeća guvernera JRC-a iz Odluke Komisije 96/282/Euratom;
 - (da) europska partnerstva koja se temelje na programima rada.

3. [Istraživačke i inovacijske aktivnosti iz sastavnica politika opisanih u poglavljima od IV. do VII. Uredbe (EU) XXX [upućivanje na Uredbu o Europskom fondu za konkurentnost] uključuju se u posebni namjenski dio programâ rada putem kojih se provode odgovarajući specifični ciljevi iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (d) Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o Europskom fondu za konkurentnost]. Ti programi rada donose se u skladu s člancima 15. i 84. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o Europskom fondu za konkurentnost].

Članak 5.

Europska partnerstva

1. Europska partnerstva imaju jasan životni ciklus, što uključuje njihovo utvrđivanje, odabir, provedbu, praćenje i postupno ukidanje financiranja sredstvima Unije, na temelju odredaba utvrđenih u ovom članku. Komisija i države članice surađuju tijekom cijelog životnog ciklusa partnerstva. Prije svega, države članice od ranih su faza uključene u utvrđivanje koherentnog portfelja partnerstva.
- 1.a Europska partnerstva biraju se na temelju konkurentnog, otvorenog, nediskriminirajućeg i transparentnog postupka koji se zasniva na skupu mjerljivih kriterija i izraženom portfeljnom pristupu, što rezultira usklađenim i komplementarnim skupom inicijativa. Povrh zahtjeva iz članka 11. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] partnerstva kandidati ispunjavaju sljedeće kriterije za odabir:
- (a) relevantnost portfelja: osigurana je općenita dosljednost i usklađenost portfelja partnerstva, pod uvjetom da kandidati ispunjavaju sve kriterije za odabir i dokažu relevantnost u sklopu strateškog, usklađenog i komplementarnog portfelja djelovanja;
 - (b) kritična masa: proračun partnerstva (doprinosi Unije i partnerâ) odgovara njegovu trajanju i osigurana su dostatna sredstva za financiranje barem jednog većeg poziva godišnje;

- (c) sastav partnera: osim ako je to propisno opravdano, nužno je sudjelovanje javnih subjekata iz najmanje deset država članica i/ili, u slučajevima u kojima je to primjereno, privatnih subjekata koji predstavljaju značajne segmente svojih ekosustava, čime se osigurava široka i uravnotežena uključenost ključnih dionika;
- (d) paneuropska važnost: partnerstva su od paneuropske važnosti, među ostalim putem raširene i diversificirane suradnje diljem Unije, i surađuju s relevantnim istraživačkim i inovacijskim ekosustavima;
- (e) pristup usmjeren na misiju: partnerstva imaju jasne, mjerljive i vremenski ograničene ciljeve tijekom svojeg trajanja, koji će služiti kao temelj za praćenje, ocjenu i evaluaciju;
- (f) plan provedbe: partneri *ex ante* izrađuju plan provedbe, koji obuhvaća skup ključnih pokazatelja uspješnosti za praćenje napretka, diseminaciju rezultata i aktivnosti valorizacije, što uključuje mjere za postupno ukidanje financiranja sredstvima Unije;
- (h) prijašnja djelovanja: ako se partnerstva kandidati nadovezuju na prethodne inicijative, dokazani su učinkovitost, djelotvornost i učinak prethodnih partnerstava.

1.b Tijekom provedbe europskih partnerstava osigurano je sljedeće:

- (a) transparentni mehanizmi i pravila upravljanja utemeljeni na zajedničkim smjernicama, uključujući kodekse ponašanja, kojima se jamči da partnerstva funkcioniraju na otvoren i transparentan način;
- (b) stalna otvorenost inicijative na temelju jasnih i transparentnih pristupnih i izlaznih kriterija, među ostalim putem otvorenih i konkurentnih poziva potencijalnim novim partnerskim organizacijama i uključivanja partnera i dionika iz raznolikih sektora, sredina i disciplina, što, prema potrebi, uključuje relevantne međunarodne partnere i dionike, imajući na umu gospodarsku sigurnost i sigurnost istraživanja;

- (c) transparentnost u utvrđivanju prioriteta i ciljeva, što uključuje očekivane rezultate i učinke;
- (d) fleksibilnost, i to pravodobnim revidiranjem ključnih dokumenata kao što su strateški programi za istraživanje i inovacije i tranzicijske strategije, koji se prema potrebi prilagođavaju kako bi se zajamčila relevantnost i izvedivost;
- (e) kontinuirano praćenje, uključujući praćenje napretka prema skupu zajedničkih pokazatelja specifičnih za partnerstva, kao što su doprinosi partnera, troškovna učinkovitost i otvorenost prema novim partnerima;
- (f) detaljne informacije o postupku evaluacije i rezultatima svih poziva na podnošenje prijedloga u okviru europskih partnerstava, koje se trebaju pravodobno dostaviti programskom odboru;
- (g) podatkovna strategija koja uključuje odredbe o upotrebi podataka nastalih u okviru partnerstva i kojom se osigurava da su podaci dostupni najmanje deset godina nakon završetka partnerstva, u skladu s načelima FAIR za podatke;
- (h) integracija MSP-ova i *scale-up* poduzeća: partnerstva prema potrebi izrađuju jasne strategije za promicanje i uključivanje MSP-ova i *scale-up* poduzeća u inovacijski ciklus, uzimajući u obzir njihove specifične potrebe i izazove;
- (j) ako se ne obnove, europska partnerstva provode odgovarajuće radnje na temelju svojih mjera za postupno ukidanje utvrđenih u tranzicijskim strategijama.

1.c Zajednički pokazatelji specifični za partnerstva temelje se na zajedničkim pokazateljima kako su definirani u Uredbi XXX [upućivanje na Uredbu o okviru uspješnosti] i na dvogodišnjim izvješćima o praćenju uspješnosti europskih partnerstava u okviru programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027.

- 1.d Europska partnerstva objavljuju svoje posljednje pozive prije 31. prosinca 2034. Europska partnerstva određuju i provode najbolji način za tranziciju. Uzimajući u obzir tranzicijske strategije izrađene *ex ante*, partnerstva se podvrgavaju neovisnoj ocjeni kako bi se utvrdilo jesu li ispunila svoje ciljeve, je li partnerski pristup prikladan i jesu li i dalje relevantna za Unijine prioritete politike. Ta bi ocjena trebala obuhvaćati preporuku o najdjelotvornijem načinu intervencije politike za sva buduća djelovanja.
- 1.e U slučaju nepoštovanja navedenih zahtjeva Komisija može smanjiti, suspendirati ili ukinuti financiranje sredstvima Unije ili poduzeti druge odgovarajuće mjere. Države članice pravodobno se obavješćuju o takvim mjerama.

Poglavlje II.

Izvrсна znanost

Članak 6.

Europsko istraživačko vijeće

1. Komisija osniva Europsko istraživačko vijeće („ERC”) za provedbu djelovanja u okviru prvog stupa „Izvrсна znanost” iz Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] koja se odnose na ERC. ERC nasljeđuje Europsko istraživačko vijeće osnovano Odlukom Vijeća (EU) 2021/764.
2. ERC se sastoji od neovisnog Znanstvenog vijeća ERC-a predviđenog u članku 7. i posebne provedbene strukture ERC-a predviđene u članku 8.
3. Znanstveno vijeće ERC-a ima predsjednika („predsjednik ERC-a”), koji se bira iz redova vodećih znanstvenika s međunarodnim ugledom.

4. Predsjednika ERC-a imenuje Komisija na temelju transparentnog postupka zapošljavanja, u kojem sudjeluje neovisni odbor za traženje osnovan u tu svrhu. Postupak zapošljavanja i odabrani kandidat imaju odobrenje Znanstvenog vijeća ERC-a. Mandat predsjednika ERC-a ograničen je na četiri godine i može se jednom produljiti.
5. Predsjednik ERC-a predsjedava Znanstvenim vijećem ERC-a i osigurava vodstvo Znanstvenog vijeća ERC-a i njegovu vezu s posebnom provedbenom strukturom ERC-a te zastupa Znanstveno vijeće ERC-a u znanstvenom svijetu.
- 5.a Predsjednik ERC-a u načelu najmanje 80 % svojeg radnog vremena posvećuje funkcioniranju ERC-a. Posebna provedbena struktura ERC-a pruža predsjedniku ERC-a potporu koja mu je potrebna u izvršavanju njegovih funkcija.
7. ERC djeluje u skladu s temeljnim načelima znanstvene izvrsnosti, otvorene znanosti, autonomije, učinkovitosti, djelotvornosti, transparentnosti, odgovornosti i istraživačkog integriteta. Osigurava kontinuitet s djelovanjima ERC-a provedenima u skladu s Odlukom Vijeća (EU) 2021/764.
8. ERC svojim aktivnostima podupire pionirska istraživanja, na temelju pristupa „odozdo prema gore”, koja u svim područjima provode glavni istraživači i njihovi timovi koji se natječu na europskoj razini, što obuhvaća i istraživače na početku karijere.
9. Komisija djeluje kao jamac autonomije i integriteta ERC-a i osigurava da ERC pravilno izvršava zadaće koje su mu povjerene.
10. Komisija osigurava da je provedba djelovanja ERC-a usklađena s načelima utvrđenima u stavku 7. ovog članka, kao i s općom strategijom ERC-a iz članka 7. stavka 4. točke (a), koju utvrđuje Znanstveno vijeće ERC-a.

Članak 7.

Znanstveno vijeće ERC-a

1. Znanstveno vijeće ERC-a sastavljeno je od najviše 22 neovisna znanstvenika, inženjera i stručnjaka s iznimnim ugledom i primjerenim stručnim znanjem, što uključuje i žene i muškarce iz različitih dobnih skupina, te se osigurava raznolikost područja istraživanja i zemljopisnih podrijetla. Oni djeluju u svoje osobno ime, neovisno o vanjskim interesima. Članove Znanstvenog vijeća ERC-a imenuje Komisija na temelju neovisnog i transparentnog postupka identifikacije koji je dogovoren sa Znanstvenim vijećem ERC-a te obuhvaća otvoreno savjetovanje sa znanstvenom zajednicom i podnošenje izvješća Europskom parlamentu i Vijeću.
2. Mandat članova Znanstvenog vijeća ERC-a ograničen je na četiri godine i može se jednom produljiti, na temelju sustava rotacije, čime se osigurava kontinuitet rada Znanstvenog vijeća ERC-a.
3. Znanstveno vijeće ERC-a iz redova svojih članova bira tri potpredsjednika, koji pomažu predsjedniku ERC-a u zastupanju i u organizaciji rada. Trima potpredsjednicima pruža se potpora kako bi se osigurala adekvatna lokalna administrativna pomoć u njihovim matičnim ustanovama.
- 3.a Članovi Znanstvenog vijeća ERC-a za zadaće koje obavljaju dobivaju naknadu u obliku honorara i, prema potrebi, povrata putnih troškova i troškova boravka.
4. Znanstveno vijeće ERC-a obavlja svoje zadaće isključivo u okviru područja primjene i za potrebe Posebnog programa. U tom kontekstu utvrđuje:
 - (a) opću strategiju ERC-a;
 - (b) program rada za provedbu aktivnosti ERC-a;

- (c) metode i postupke za istorazinsku ocjenu i evaluaciju prijedloga na temelju kojih se određuje koji će se prijedlozi financirati;
- (d) svoje stajalište o svakom pitanju koje bi sa znanstvenog stajališta moglo unaprijediti postignuća i učinak ERC-a i kvalitetu istraživanja koja se provode;
- (e) kodeks ponašanja koji, među ostalim, obuhvaća sprečavanje sukoba interesa;
- (f) postupak za izbor potpredsjednikâ ERC-a.

Komisija odstupa od stajališta koja je Znanstveno vijeće ERC-a utvrdilo u skladu s prvim podstavkom samo ako smatra da se odredbe ove Odluke nisu poštovale. U tom slučaju Komisija donosi mjere kojima se održava kontinuitet provedbe Posebnog programa i postizanje njegovih ciljeva te utvrđuje i obrazlaže točke odstupanja od stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a.

- 5. Znanstveno vijeće ERC-a obavješćuje Komisiju o istraživačkim trendovima, podacima i svim pitanjima relevantnima za oblikovanje politika te u vezi s time može provoditi analize, koje Komisija dostavlja državama članicama.
- 6. Znanstveno vijeće ERC-a i Komisija sastaju se najmanje dvaput godišnje kako bi održali opširnu i pravodobnu razmjenu mišljenja u kontekstu razvoja i provedbe strategije ERC-a te Komisijina oblikovanja politika.
- 7. Znanstveno vijeće ERC-a jamči kvalitetu aktivnosti iz znanstvene perspektive i ima potpunu nadležnost pri donošenju odluka o vrsti istraživanja koja će se financirati.
- 8. Znanstveno vijeće ERC-a djeluje isključivo u interesu ERC-a, u skladu s načelima utvrđenima u članku 6 stavku 7. Nastupa s integritetom i časno te svoj posao obavlja učinkovito i uz najveću moguću transparentnost.

9. U kontekstu provedbe Posebnog programa i kako bi izvršilo te zadaće, Znanstveno vijeće ERC-a obavlja sljedeće:

(a) kad je riječ o znanstvenoj strategiji:

- i. utvrđuje opću znanstvenu strategiju ERC-a, imajući u vidu znanstvene mogućnosti i europske potrebe u području znanosti;
- ii. utvrđuje program rada i razrađuje ERC-ov skup mjera za potporu u skladu sa znanstvenom strategijom ERC-a;
- iii. pokreće potrebne europske i međunarodne inicijative za informiranje i suradnju kako bi se povećala vidljivost ERC-a među najboljim istraživačima iz Unije i ostatka svijeta, u skladu sa znanstvenom strategijom ERC-a;

(b) kad je riječ o znanstvenom upravljanju, praćenju i kontroli kvalitete:

- i. osigurava visokokvalitetan sustav istorazinskog ocjenjivanja koji se temelji na znanstvenoj izvrsnosti i potpuno transparentnoj, pravednoj i nepristranoj obradi prijedloga tako što će utvrditi stajališta o provođenju poziva na podnošenje prijedloga i upravljanju tim pozivima, kriterije evaluacije, postupke istorazinskog ocjenjivanja, uključujući odabir stručnjaka, metode za istorazinsko ocjenjivanje i evaluaciju prijedloga te potrebna provedbena pravila i smjernice, na temelju čega će se o financiranju prijedloga odlučivati pod nadzorom Znanstvenog vijeća ERC-a;
- ii. podnosi prijedlog na temelju kojeg se imenuju stručnjaci za pionirska istraživačka djelovanja ERC-a;
- iii. osigurava da se bespovratna sredstva ERC-a izvršavaju u skladu s jednostavnim, transparentnim postupcima u kojima se zadržava fokus na izvrsnosti, potiče inicijativa i kombiniraju fleksibilnost i odgovornost tako što se kontinuirano prati kvaliteta rada i provedba;

- iv. preispituje i ocjenjuje postignuća ERC-a te kvalitetu i učinak istraživanja koja financira ERC te u skladu s tim daje preporuke i smjernice za korektivne ili buduće mjere;
 - v. utvrđuje stajališta o svim drugim pitanjima koja utječu na postignuća i učinak aktivnosti ERC-a i kvalitetu istraživanja koja se provode u okviru tog dijela programa Obzor Europa;
- (c) kad je riječ o komunikaciji i diseminaciji rezultata:
- i. povećava ugled i vidljivost ERC-a u svijetu tako što provodi komunikacijske aktivnosti i aktivnosti informiranja, među ostalim znanstvene konferencije, radi promicanja aktivnosti i postignuća ERC-a i rezultata projekata koje financira ERC u znanstvenoj zajednici te među ključnim dionicima i javnošću;
 - ii. prema potrebi se savjetuje sa znanstvenom, inženjerskom i akademskom zajednicom, regionalnim i nacionalnim agencijama za financiranje istraživanja i drugim dionicima;
 - iii. redovito izvješćuje Komisiju o svojim aktivnostima.

Članak 8.

Posebna provedbena struktura ERC-a

1. Posebna provedbena struktura ERC-a odgovorna je za administrativnu provedbu i izvršenje ove komponente Posebnog programa. Ta struktura u prvom redu provodi postupke evaluacije, istorazinskog ocjenjivanja i odabira u skladu sa strategijom koju je utvrdilo Znanstveno vijeće ERC-a te osigurava upravljanje bespovratnim sredstvima s financijskog i znanstvenog aspekta.

Posebna provedbena struktura ERC-a podupire Znanstveno vijeće ERC-a u obavljanju svih njegovih zadaća iz članka 7., što uključuje razvoj njegove znanstvene strategije, praćenje rada i preispitivanje i ocjenu postignuća ERC-a, kao i komunikacijske aktivnosti i aktivnosti informiranja. Posebna provedbena struktura ERC-a također osigurava pristup potrebnim dokumentima i podacima koje posjeduje te obavještuje Znanstveno vijeće ERC-a o svojim aktivnostima.

Kako bi se osigurala učinkovita komunikacija s posebnom provedbenom strukturom ERC-a o strateškim i operativnim pitanjima, vodstvo Znanstvenog vijeća ERC-a i direktor posebne provedbene strukture održavaju redovite koordinacijske sastanke.

2. Komisija osigurava da posebna provedbena struktura ERC-a strogo, učinkovito i uz potrebnu fleksibilnost slijedi samo ciljeve i zahtjeve ERC-a. Kako bi ispunila svoje obveze utvrđene u člancima 6. i 7. i u ovom članku, u okviru vlastite odgovornosti za izvršenje proračuna Komisija čini sljedeće:
 - (a) osigurava kontinuitet i produljenje članstva Znanstvenog vijeća ERC-a te potporu stalnom Identifikacijskom odboru u identifikaciji budućih članova Znanstvenog vijeća ERC-a;
 - (b) osigurava kontinuitet posebne provedbene strukture ERC-a te delegiranje zadaća i odgovornosti toj strukturi, uzimajući u obzir stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a;
 - (c) osigurava da posebna provedbena struktura ERC-a obavlja sve svoje zadaće i odgovornosti;
 - (d) imenuje direktora i članove uprave posebne provedbene strukture ERC-a, uzimajući u obzir stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a;

- (e) osigurava pravodobno donošenje programa rada ERC-a, stajališta u vezi s provedbenom metodologijom i potrebna provedbena pravila, uključujući pravila ERC-a za podnošenje prijedloga i ERC-ov predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, uzimajući u obzir stajališta Znanstvenog vijeća ERC-a;
- (ea) redovito i pravodobno obavješćuje programski odbor ERC-a o provedbi aktivnosti ERC-a i savjetuje se s njim;
- (f) kao tijelo nadležno za ukupnu provedbu Programa nadzire posebnu provedbenu strukturu ERC-a i evaluira njezinu uspješnost.

Članak 9.

Djelovanja Marie Skłodowska-Curie

1. Djelovanja Marie Skłodowska-Curie (MSCA) usmjerena su na istraživanja „odozdo prema gore” koja se provode na poticaj istraživača i temelje isključivo na znanstvenoj izvrsnosti kako bi se poduprli karijera, razvoj vještina i mobilnost istraživača, pri čemu je poseban naglasak na istraživačima na početku karijere, ali otvorena su istraživačima u svim fazama karijere.
2. Djelovanja Marie Skłodowska-Curie otvorena su za sve znanstvene domene u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije i Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju. U propisno opravdanim slučajevima, ako se pojave specifične potrebe i postanu dostupna dodatna financijska sredstva, djelovanja Marie Skłodowska-Curie mogu se orijentirati na određene aktivnosti u okviru posebnih tematskih prioriteta, vrsta istraživačkih i inovacijskih ustanova ili geografskih lokacija kako bi se odgovorilo na nove zahtjeve i potrebe Unije kad je riječ o vještinama, osposobljavanju za istraživanje, razvoju karijere i razmjeni znanja u svrhu ostvarivanja strateške autonomije Unije.

3. Pri provedbi djelovanja Marie Skłodowska-Curie:

- (a) nude se privlačni uvjeti i mogućnosti za napredovanje u karijeri, što pomaže u rješavanju sustavnih problema nestabilnosti i nesigurnosti karijera u istraživačkom sektoru. Djelovanjima Marie Skłodowska-Curie aktivno se podupiru načela utvrđena u Europskoj povelji za istraživače kojima se promiče pravedno zapošljavanje, transparentnost postupaka i napredovanje na temelju zasluga⁷;
- (c) postavljaju se visoki standardi za radne uvjete u cijelom Europskom istraživačkom prostoru i tako se promiču ravnoteža između poslovnog i privatnog života, raznolikost i uključivost.

Članak 10.

Zajednički istraživački centar

1. Aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) dopunjuju se neizravna djelovanja kojima se podupiru dugoročniji ciljevi politike. Kako bi se to postiglo, Zajednički istraživački centar surađuje s međunarodnim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima, među ostalim u okviru sporazuma o znanstvenoj suradnji.

Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra:

- fleksibilne su i odgovaraju na potrebe politika,
- doprinose sinergiji s drugim ulaganjima EU-a,
- u prvom planu imaju sljedeća područja:
 - i. znanstvenu i tehničku potporu prioritetima politika Unije, posebno onima koji su utvrđeni u okviru Europskog fonda za konkurentnost i onima utvrđenima za dijelove I., II., III. i IV. programa Obzor Europa (ali ne ograničavajući se na te prioritete);

⁷ PREPORUKA VIJEĆA od 18. prosinca 2023. o europskom okviru za privlačenje i zadržavanje istraživačkih, inovacijskih i poduzetničkih talenata u Europi (C/2023/1640), <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>).

- ii. integraciju znanja i učinak politike;
- iii. teritorijalni razvoj i potporu državama članicama;
- iv. znanstvenu izvrsnost i međunarodnu suradnju;
- v. otvorenu znanost, razmjenu znanja i izgradnju kapaciteta.

Poglavlje III.

Konkurentnost i društvo

Članak 11.

Suradničko istraživanje i inovacije

1. Suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz članka 15. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] provode se:
 - (-a) kad je riječ o komponenti „Konkurentnost” u okviru drugog stupa, u posebnom namjenskom dijelu programa rada donesenog na temelju članka 15. stavka 1.a Uredbe [o ECF-u]. Te aktivnosti obuhvaćaju istraživačke i inovacijske aktivnosti u okviru sastavnica politika opisanih u poglavljima od IV. do VII. Uredbe o Europskom fondu za konkurentnost, u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa];
 - (b) kad je riječ o komponenti „Društvo” u okviru drugog stupa, u programu rada donesenom na temelju članka 4. stavka 2. Te istraživačke i inovacijske aktivnosti fokusirane su na usmjeravanje društvene i kulturne preobrazbe te na podupiranje oblikovanja politika utemeljenog na dokazima za otporna društva usmjerena na budućnost:
 - i. razumijevanje učinaka geopolitičkih promjena, novih tehnologija te okolišnih, klimatskih i demografskih promjena i osmišljavanje djelovanja koja su potrebna da bi se osigurali zdravo, održivo i otporno društvo te teritorijalno upravljanje kojim se vodi računa o dobrobiti građana;

i.a poticanje demokratskih, kulturno raznolikih, uključivih, socijalno pravednih, sigurnih i mirnih društava te demokratskog upravljanja i inovacija u javnim službama;

i.b očuvanje europskih kultura i kulturne baštine te jačanje kulturnih i kreativnih sektora i industrija.

3. U okviru drugog stupa Programa potpora se do 2030. pruža istraživačkom i inovacijskom dijelu misija EU-a uspostavljenih na temelju članka 8. Uredbe (EU) 2021/695. Potpora aktivnostima istraživanja i inovacija u sklopu Instrumenta za novi europski Bauhaus u okviru programa Obzor Europa popraćena je djelovanjima koja se uvode u okviru drugih programa Unije.

Poglavlje IV.

Inovacije

Članak 12.

Odbor Europskog vijeća za inovacije

1. Odbor Europskog vijeća za inovacije („Odbor EIC-a”) savjetuje Komisiju o:
- (a) općoj strategiji za komponentu EIC-a u okviru dijela III. programa Obzor Europa pod nazivom „Inovacije”, uzimajući u obzir komplementarnosti s Europskim fondom za konkurentnost;
 - (b) programu rada za provedbu djelovanja EIC-a, uključujući kriterije za ocjenu prijedloga i odgovarajuću ravnotežu između različitih vrsta financijske potpore;
 - (c) utvrđivanju novih tehnoloških trendova iz portfelja EIC-a i strateških portfelja projekata, uz komplementarnost i sinergiju s Opservatorijem za tehnologije u nastajanju u okviru ECF-a;

- (d) profilu voditelja programa EIC-a;
 - (e) koordinaciji sa Savjetodavnim odborom za jamstva, financijske instrumente i operacije mješovitog financiranja Europskog fonda za konkurentnost osnovanim u okviru Europskog fonda za konkurentnost.
2. Odbor EIC-a može Komisiji na njezin zahtjev uputiti preporuke o:
- (a) svakom pitanju koje, iz perspektive inovacija, može ojačati i potaknuti inovacijske ekosustave u Uniji, postizanje i učinak ciljeva EIC-a te sposobnost inovativnih poduzeća da plasiraju svoja rješenja;
 - (b) utvrđivanju, u suradnji s relevantnim službama Komisije, nacionalnim i regionalnim tijelima te drugim relevantnim subjektima, regulatornih prepreka na koje mogu nailaziti poduzetnici, posebno oni kojima je dodijeljena potpora u okviru EIC-a;
 - (c) programiranju u drugim dijelovima Posebnog programa.
3. Odbor EIC-a djeluje u interesu postizanja ciljeva EIC-a. Nastupa s integritetom i časno te svoj posao obavlja učinkovito i transparentno.
4. Odbor EIC-a sastavljen je od 15 do 20 neovisnih pojedinaca na visokoj razini iz različitih dijelova europskog inovacijskog ekosustava, što uključuje poduzetnike, poslovne predvodnike, ulagatelje, stručnjake i rukovoditelje u području inovacija, inovativne istraživače i stručnjake za prijenos tehnologije. Odbor EIC-a doprinosi djelovanjima za informiranje javnosti, a njegovi članovi nastoje povećati ugled EIC-a.
5. Članove Odbora EIC-a imenuje Komisija na temelju otvorenog poziva na podnošenje kandidatura ili na iskaz interesa i uzimajući u obzir potrebu za postizanjem uravnotežene stručne, rodne, dobne, geografske i tematske zastupljenosti.
6. Njihov je mandat ograničen na dvije godine i može se produljiti dvaput.

7. Odbor EIC-a ima predsjednika, koji je ugledna javna osoba iz svijeta inovacija, s dokazanim iskustvom i dobrim razumijevanjem razvoja inovacija od istraživanja do tržišta i širenja.
8. Predsjednik Odbora EIC-a ima status neovisnog posebnog savjetnika, a imenuje ga Komisija na temelju transparentnog postupka zapošljavanja. Mandat predsjednika Odbora EIC-a ograničen je na najviše četiri godine i može se produljiti jednom.
9. Predsjednik Odbora EIC-a predsjedava Odborom EIC-a, priprema njegove sastanke, dodjeljuje zadatke članovima i može osnivati posebne podskupine. Predsjednik Odbora EIC-a zastupa stajališta Odbora EIC-a u svijetu inovacija i ima ulogu sugovornika s Komisijom.
10. Komisija sastavlja kodeks ponašanja za Odbor EIC-a, koji se posebno odnosi na izbjegavanje sukoba interesa i kršenja povjerljivosti. Članovi Odbora EIC-a pri stupanju na dužnost obvezuju se da će postupati u skladu s kodeksom ponašanja.
11. Komisija pruža administrativnu potporu Odboru EIC-a i predsjedniku Odbora EIC-a.

Članak 13.

Europski inovacijski ekosustavi

Posebni program podupire:

- (a) osnivanje i podupiranje povezanih centara u cijeloj Uniji, kojima se promiče suradnja i koji istraživačima, inovatorima te *start-up* i *scale-up* poduzećima pružaju pristup resursima, partnerima te prilagođenom stručnom znanju i uslugama, što uključuje prilike za ulaganja, prve kupce istraživačkih, inovacijskih i inovativnih rješenja, korporacije, objekte za eksperimentiranje, istraživačke i tehnološke infrastrukture, uparivanje i umrežavanje, poduzetnički talent, obuku i mentorstvo;

- (b) aktivnosti za razvoj paneuropskih inovacijskih ekosustava u ključnim tematskim područjima, čime se integriraju i jačaju prednosti i potencijal, stvaraju i šire prekogranične mreže i suradnja, ubrzava prihvatanje znanja i tehnologije, podupire razvoj inovacijskih i poduzetničkih vještina i izgradnja poduzeća u ranoj fazi te potiče integracija trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji. Te aktivnosti uključuju potporu zajednicama znanja i inovacija (ZZI) u okviru Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT);
- (c) programe za potporu inovativnim MSP-ovima te *start-up* i *scale-up* poduzećima u širenju i probijanju na međunarodna tržišta uz pomoć istraživanja o tržišnoj održivosti, lokaliziranih inovacijskih alata, suradnje u istraživanju i inovacijama, razmjene talenata, prilagođenog mentorstva, pristupa globalnim mrežama ulagatelja, regulatornih smjernica, lokalizirane marketinške potpore i usluga za poboljšanje prihvaćenosti u ciljnim zemljama i umrežavanje s povezanim centrima i inovacijskim ekosustavima;
- (d) druga djelovanja za potporu razvoju inovacijskih ekosustava i njihovoj povezivosti, što uključuje studije, ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima, uzajamno učenje među dionicima u području inovacija i koordinaciju nacionalnih i regionalnih inovacijskih politika i strategija, među ostalim strategija pametne specijalizacije.

Poglavlje V.

Europski istraživački prostor

Članak 14.

Europski istraživački prostor

1. Realizacija Europskog istraživačkog prostora (EIP) zajednički je napor Unije i njezinih država članica. Posebnim programom pomaže se državama članicama i, prema potrebi, dionicima i trećim zemljama pridruženima Programu u postizanju zajednički dogovorenih ciljeva i prioriteta utvrđenih u Paktu za istraživanje i inovacije u Europi⁸ tako što se podupiru djelovanja usklađena s ciljevima i prioritetnim područjima EIP-a te promiču i poštuju vrijednosti i načela EIP-a.
2. Instrumentom za potporu politikama državama članicama i, prema potrebi, njihovim regijama u skladu s njihovom unutarnjom raspodjelom nadležnosti u području istraživanja i inovacija te trećim zemljama pridruženima Programu pruža se praktična stručna potpora u osmišljavanju, provedbi i evaluaciji reformi kojima se poboljšava kvaliteta njihovih ulaganja, politika i sustava u području istraživanja i inovacija. On doprinosi izgradnji jačih i djelotvornijih nacionalnih i regionalnih istraživačkih i inovacijskih sustava, kao i jačeg Europskog istraživačkog prostora.

⁸ Preporuka Vijeća (EU) 2021/2122 od 26. studenoga 2021. o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi, SL L 431, 2.12.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

Članak 15.

Širenje sudjelovanja i izvrsnosti

U okviru komponente „Širenje sudjelovanja i izvrsnosti” Posebnim programom podupire se istinski integriran i kohezivan ekosustav istraživanja i inovacija u Uniji, uzimajući u obzir prioriteta područja Pakta za istraživanje i inovacije, tako što se povećava pristup izvrsnim istraživanjima i inovacijama u cijeloj Uniji i prioritet daje strukturnim ulaganjima i reformama. Razlike između vodećih i manje naprednih zemalja kad je riječ o uspješnosti istraživanja i inovacija umanjuju se s pomoću diferenciranog portfelja aktivnosti za izgradnju solidne znanstvene baze, povezivanje aktera i ekosustava te poticanje strukturnih reformi politika na nacionalnoj i regionalnoj razini čija je svrha, na primjer, povećanje atraktivnosti istraživačkih karijera, internacionalizacija, veća učinkovitost upravljanja u istraživačkim i inovacijskim ustanovama ili usklađivanje aktivnosti s inicijativama Unije.

Članak 16.

Istraživačke infrastrukture

1. Posebnim programom podupiru se osmišljavanje, razvoj, izgradnja, opsežna nadogradnja i integracija istraživačkih infrastrukture koje su od interesa za Uniju. Njime se olakšava pristup paneuropskim korisnicima.
2. Aktivnosti koje se odnose na istraživačke infrastrukture imaju sljedeće ciljeve:
 - (a) razvoj, konsolidacija i racionalizacija istraživačkih infrastrukture u Uniji, što uključuje koordinaciju između kapaciteta Unije i nacionalnih kapaciteta te doprinos u iznosu do 20 % troškova izgradnje ili opsežne nadogradnje važnih vrhunskih kapaciteta;
 - (b) jačanje transnacionalnog pristupa istraživačkim infrastrukturama u svim područjima i sektorima te prilagodba novim zajednicama korisnika, pri čemu se sudjelovanje širi i na korisnike koji nisu primarni korisnici istraživanja, što uključuje MSP-ove te *start-up* i *scale-up* poduzeća;
 - (c) povećanje otpornosti i održivosti istraživačkih infrastrukture, uz istodobno održavanje koraka s brzim znanstvenim i tehnološkim napretkom;

- (d) promicanje suvereniteta nad podacima i daljnji razvoj mreže podataka koji su vidljivi, dostupni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi („FAIR”) i čija struktura pogoduje strojnom programiranju, među ostalim s pomoću širenja i konsolidacije Europskog oblaka za otvorenu znanost kao europskog prostora za istraživačke podatke, te poticanje sinergije s europskim podatkovnim prostorima specifičnima za određene sektore;
- (da) suradnja i umrežavanje među istraživačkim infrastrukturama, osposobljavanje i usavršavanje njihova osoblja, zajedno s tehnološkim infrastrukturama i inovacijskim ekosustavima, kad god je to primjenjivo;
- (e) jačanje europske politike o istraživačkoj infrastrukturi i međunarodne suradnje.

Članak 17.

Tehnološke infrastrukture

1. Posebnim programom podupiru se osmišljavanje, razvoj, izgradnja, opsežna nadogradnja i integracija tehnoloških infrastruktura koje su od interesa za Uniju. Njime se olakšava pristup paneuropskim korisnicima.
2. Aktivnosti imaju sljedeće ciljeve:
 - (a) razvoj, konsolidacija i racionalizacija otpornih i održivih tehnoloških infrastruktura u Uniji, što uključuje koordinaciju između kapaciteta Unije i nacionalnih i regionalnih kapaciteta te doprinos u iznosu do 20 % troškova izgradnje ili opsežne nadogradnje važnih vrhunskih kapaciteta;
 - (b) poboljšanje vidljivosti i upotrebe usluga tehnološke infrastrukture u cijeloj Uniji;
 - (c) pristup istraživača, inovatora, MSP-ova te *start-up* i *scale-up* poduzeća tehnološkim infrastrukturama u cijeloj Uniji i potpora aktivnostima valorizacije kako bi se ubrzalo prihvaćanje na tržištu;

- (d) suradnja i umrežavanje među tehnološkim infrastrukturama, osposobljavanje i usavršavanje njihova osoblja, zajedno s istraživačkim infrastrukturama i inovacijskim ekosustavima, kad god je to primjenjivo;
- (e) potpora razvoju europske politike o tehnološkoj infrastrukturi.

Članak 17.a

Postupak odabira za potporu izgradnji ili opsežnoj nadogradnji vrhunskih istraživačkih i tehnoloških infrastruktura

1. Iz Posebnog programa može se pružiti potpora za pokrivanje troškova izgradnje ili opsežne nadogradnje paneuropskih vrhunskih kapaciteta u ključnim strateškim područjima, u koordinaciji s nacionalnim i regionalnim programima, kako bi se ostvarila maksimalna europska dodana vrijednost. Te se infrastrukture biraju na temelju otvorenog, transparentnog i konkurentnog postupka te je za njih osigurana snažna politička i financijska predanost država članica, uzimajući u obzir rad Europskog strateškog foruma za istraživačke infrastrukture (ESFRI) (i bilo kojeg budućeg strateškog foruma za tehnološke infrastrukture).
2. Povrh zahtjeva iz članka 18.a stavka 2. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o programu Obzor Europa] infrastruktura ispunjava sljedeće kriterije:
 - (a) dokazano je da su predloženi novi kapaciteti od ključne važnosti i vrhunski, i to na temelju:
 - i. interesa Unije: usklađeni su strateškim prioritetima Unije i zahtijevaju znatna zajednička ulaganja Unije i država članica zbog željenog razmjera i opsega te kako bi se potaknuli drugi izvori financiranja kada je to potrebno;
 - ii. znanstvenih, tehnoloških i/ili industrijskih prioriteta i politika: osiguravaju znatno poboljšanje u relevantnim područjima na europskoj i međunarodnoj razini;

- iii. odgovora na jasno definirane nedostatke kapaciteta: komplementarni su s drugim infrastrukturama na razini Unije, usklađuju nezadovoljene potrebe korisnika s dostupnim objektima i uslugama te osiguravaju usklađenost i konsolidaciju istraživačkog i inovacijskog ekosustava;
 - iv. politike pristupa i usluga koje se pružaju: pružaju učinkovit pristup i usluge istraživačkoj i inovacijskoj zajednici Unije;
- (b) novi kapaciteti učinkovito se provode u smislu:
- i.-a dokaza da postoji manjak financijskih sredstava koji države članice i tržišni mehanizmi ne mogu sami premostiti;
 - i. upravljanja i rukovođenja;
 - ii. financijske izvedivosti i financijske obveze, među ostalim iz privatnog sektora;
 - iii. tehničke izvedivosti, održivosti i resursne učinkovitosti te podatkovne strategije.

Kriteriji se dodatno razrađuju u programu rada.

Poglavlje VI.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 17.b

Strateška savjetodavna uloga strateškog sastava programskog odbora za Obzor Europa

1. Strateški sastav programskog odbora za Obzor Europa definiran u članku 18. stavku 2. točki (a), osim što ima ulogu odbora u smislu Uredbe (EU) 2011/182, savjetuje Komisiju i daje preporuke o:
 - (a) općem strateškom usmjerenju i prioritetima programa Obzor Europa, uzimajući u obzir ciljeve utvrđene u članku 3. [Uredbe o programu Obzor Europa] i o postupku utvrđenom u stavku 1.a;
 - (b) usklađivanju Programa s Unijinim ciljevima politike u kontekstu postupka utvrđivanja strateških prioriteta;
 - (c) usklađenosti i sinergiji između Programa i drugih programa i instrumenata Unije, posebno s ciljem ostvarivanja maksimalnog učinka i izbjegavanja preklapanja.

U okviru strateškog sastava mogu se i razmjenjivati informacije o drugim pitanjima povezanim s tim Programom.
2. Strateški sastav programskog odbora na svojem prvom sastanku u savjetodavnoj ulozi, na temelju prijedloga Komisije, donosi svoj poslovnik kojeg se treba pridržavati kada taj sastav djeluje u savjetodavnoj ulozi.

3. Odbor održava redovite sastanke u savjetodavnoj ulozi, i to najmanje jedanput godišnje ili češće ako to zatraži obična većina država članica. Komisija saziva sastanke i priprema dnevni red, nakon savjetovanja sa strateškim sastavom, u skladu sa savjetodavnim zadaćama strateškog sastava na temelju ove Uredbe i s njegovim poslovnikom. Zajednički sastanci organiziraju se između strateškog sastava odbora u savjetodavnoj ulozi i Općeg odbora ECF-a u savjetodavnoj ulozi kako bi se odgovorilo na pitanja od zajedničke važnosti, a posebno na ona koja se odnose na komponentu „Konkurentnost” drugog stupa.
4. Države članice od rane su faze uključene u strateško određivanje prioriteta programa Obzor Europa u skladu sa sljedećim postupkom:
 - (a) Komisija Odboru za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC) dostavlja relevantne analize, uključujući analize opservatorija za tehnologije u nastajanju, izvješća o predviđanjima te doprinose dionika utemeljene na dokazima, ako je primjereno.
 - (b) ERAC zatim pruža strateški doprinos općim strateškim smjernicama za istraživanja i inovacije te prioritetima programa Obzor Europa.
 - (c) Savjeti ERAC-a doprinose Komisijinoj pripremi višegodišnjeg strateškog dokumenta programa Obzor Europa koji obuhvaća četiri stupa Programa te istodobno poštuje njihovu specifičnu prirodu. Dio Komisijina višegodišnjeg strateškog dokumenta programa Obzor Europa koji obuhvaća komponentu „Konkurentnost” u okviru drugog stupa jednak je dijelu višegodišnjeg strateškog dokumenta iz članka 13.b stavka 4. točke iii. Uredbe o ECF-u koji obuhvaća komponentu „Konkurentnost” drugog stupa. O tom dijelu višegodišnjeg strateškog dokumenta raspravlja se na strateškim sastancima iz točke (d).

- (d) Zajednički se strateški savjetodavni sastanci organiziraju između strateškog sastava u savjetodavnoj ulozi i Općeg odbora ECF-a u skladu s člankom 13.b Uredbe [Uredba o ECF-u] u savjetodavnoj ulozi kako bi se odgovorilo na pitanja od zajedničke važnosti koja se odnose na suradničko istraživanje i inovacijske aktivnosti koji se financiraju iz komponente „Konkurentnost” drugog stupa.
- (e) Strateški sastav, uzimajući u obzir višegodišnji strateški dokument programa Obzor Europa, Komisiji prije pripreme programâ rada daje preporuke o općem strateškom smjeru i prioritetima programa Obzor Europa.

Postupak iz točaka od (a) do (e) odvija se prije pripreme prvih programa rada i tri godine nakon početka Programa.

Članak 18.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Odbor se sastaje u sljedećim sastavima, ovisno o predmetu rasprave:

strateški sastav: strateški pregled i usklađenost provedbe Posebnog programa u okviru njegovih pojedinačnih programa rada, među ostalim s europskim partnerstvima,

- ERC,
- djelovanja Marie Skłodowska-Curie,
- „Društvo”,
- EIC i europski inovacijski ekosustavi,

- Europski istraživački prostor te širenje sudjelovanja i izvrsnosti,
 - istraživačke i tehnološke infrastrukture.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EZ) br. 182/2011.
 4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EZ) br. 182/2011.
 5. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.
 - 5.a Kad je riječ o provedbenim aktima koje treba donijeti, ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.
 - 5.b Komisija redovito i od ranih faza obavješćuje odbor o ukupnom napretku provedbe Posebnog programa. Osobito pruža informacije o: pojedinačnim projektima koje omogućuju praćenje svakog prijedloga od početka do kraja njihova vijeka; ishodu svakog poziva na podnošenje prijedloga i provedbe projekta; izvršenju proračunskih komponenata i potkomponentata programa Obzor Europa.
 6. U skladu s međunarodnim sporazumima koje je sklopila Unija, predstavnici pridruženih trećih zemalja ili međunarodnih organizacija mogu biti pozvani kao promatrači na sastanke odbora za Posebni program pod uvjetima utvrđenima u njegovu poslovniku, uzimajući u obzir sigurnost i javni poredak Unije ili njezinih država članica.

Članak 19.

Stavljanje izvan snage

Odluka (EU) 2021/764 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 20.

Prijelazne odredbe

1. Ova Odluka ne utječe na nastavak ni izmjenu relevantnih djelovanja, do njihova zaključenja, na temelju Odluke (EU) 2021/764, koja se na ta djelovanja nastavlja primjenjivati do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Posebni program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći koji su potrebni kako bi se osigurao prijelaz s mjera donesenih na temelju Odluke (EU) 2021/764 na Posebni program.

Članak 21.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica